

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminea,
Fóia, candu concedu ajutórale. — Pretiulu:
pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl.
v. a. pe unu anu séu 2 1/3 galbini mon. sunátoria.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la
DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr.
Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare pu-
blicare.

Nr. 29.

Brasiovu 27/15 Aprile

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Nr. 780. 1870.

Escriere de concursu.

Pre sém'a scóleloru nóstre romane, in cari limb'a invetiamentului de comunu e cea romana, avendu netrecuta lipsa de map'a imperiului austriacu, si de globulu pamentului cu uumirile indatinete, in limb'a romana corecta, compusu: — acestu consistoriu metropolitanu pentru facerea atarei mape si globu alu pamentului in limb'a romana prin acést'a publica concursu pana in 15 Iuniu a. c., provocandu pre celi, cari se voru determiná a face recerutele mape si globure a-si tramite ofertele pana la terminulu susu prefiptu aici la ordinariatu metropolitanu, insemnandu pretiulu, pentru catu va face ecsemplariulu si din un'a si din alt'a, — éra acestu consistoriu metropolitanu i asecuréza acuma odata la facerea acestoru mape si globuri despre cumperarea a 1000 ecsemplaria si din un'a si din alt'a, si e de acea sperantia, ca potu se tréca mai multe ecsemplaria preste numerulu susu asiguratu.

Blasiu din siedinti'a consistoriale, tienuta in 13 Aprile 1870.

T. Cipariu m/p.,
vicariu gen.

Program'a romanilor dela Turd'a si anarchi'a privilegiata.

Se incepemu cu continuarea celoru din Nr. tr. „Kol. Közl.“ despre siedinti'a comitetului permanentu alu comit. Albei inferióre, dise in coresp. din Nr. 45, ca romanii s'au infaciosiatu in numeru considerabilu la acésta siedintia; au lúatu si Blasiani parte intr'unu numeru, in care de multu nu s'au arátatu; vedi bine diurnalulu mentiunatu indata este pregatitu de a tranti cate o ironia la midiu-locu, unde vede, ca romanii se impulpa cá se-si apere séu elupte óre care dreptu constitutionale. Ast-feliu si despre infaciosiarea romanu loru la siedinti'a comitetului in numeru marisioru indata arunca, ca aceea s'a intemplatu numai cá urmare a programului din Turd'a, pre carele cu alta ocaziune „K. K.“ destulu l'a fostu batjocuritu. Ei, dara, cum se vede printre fire, pre corespondentele lui „K. K.“ astadata nu lu supera atata programulu din Turd'a, decatu altu faptu. Aume ne spune numitulu „K. K.“, ca devenindu postulu de presiedinte la tribunalulu comitatului din Abrudu in vacantia, membrii maghiari ai comitetului, indata strigara prin aclamatiune de presiedinte la acelu tribunalu pre maghiarulu Loyczel, éra cerendu unu protopopu romanu votisare, esi cu maioritate de voturi de presiedinte Dionisiu Tobiasiu, romanu. Vedi, in multe locuri o facu astfeliu fratii maghiari, cu eschiamatiunile loru, si éra in multe locuri ar' remané densii rusinati, déca membrii romani ai comitetului s'ar infaciosiá, multi pucini cati suntu, totudéun'a in numeru intregu si ar' pune umeru la umeru, cá se fia acolo unde trebuie, alesu in cutare postu romanu, ca-ci dela unguri nu au de a asteptá nici, nici o ecuitate si simtiulu loru de omenia nici decatu nu aducea cu sine in Alb'a de diosu, ca intre 3 judi primari se aléga si unu romanu, bataru cá presiedinte la tribunalulu din Abrudu, carele are unu cercu curatu romanescu.

Ce vorbimu noi de ecuitate, densii nici aceea

nu-ti dau, ce concedu legile loru constitutionale, atatu de laudate. Esemplulu lu aflamu totu in mentionat'a siedintia a comitetului comit. Albei inferióre. „K. K.“ ne spune, ca unu profesoru din Blasiu, a facutu propunerea, cá protocolulu siedintieloru comitetului se se conduca si in limb'a romana, care propunere inse comitetulu, séu cu alte vorbe maioritatea maghiara a respins'o. Acésta propunere inse éra nu numai drépta, considerandu, ca maioritatea absoluta a locuitorilor comitatului este romana, — dara éra si legale, din punctu de vedere chiaru si alu legiloru unguresci, ca-ce éca ce dice art. de lege XLIV din anulu 1868 intitulatu:

„Despre egalea indreptatire a nationalitatiloru“: §-lulu 2 „Protocólele juridictioniloru se póta in limb'a oficiale a statului, se potu inse portá si in tóte acele limbe, pe care macaru a cincea parte din corpulu representativu alu juridictionei séu din membrii comitetului le dorescu de limba de protocolu.“

Déca „K. K.“ insusi dice, ca romanii au fostu facia in numeru marisioru, cá urmare a programei dela Turd'a, nu ne remane nici o indoiéla, ca n'au facutu macaru a cincea parte din reprezentantii comitatului fosti de facia; prin urmare pretensiunea loru a fostu si drépta si legale, dupa cutare lege; si déca maioritatea totusi li a denegatu ceea ce concede, dar' nu demanda, legea, atunci or ca domnesce anarchia, or ca anarchia e privilegiata prin acésta lege. —

La acesta lege nu ne provocamu, cá candu o amu recunósce de drépta si multiamitória, nu, dómne feresce, ci cá la una facuta de noi fara noi in contra nóstra, tocma pentruca nu ne multiamesce, si pentruca tocma ei dorimu si i cautamu fericirea in metamorfose si strafigurare, ba, ce dicu, tocma pentruca e leita sleita facuta dupa bun'a placere numai a ungurilor, ne provocamu la ea; si nu ne nici prea miramu, ca in contra ei cá lege maghiara s'a respinsu drépt'a pretensiune a minoritatii romane, care representa maioritatea comitatului, pentru ca or unde cuprinde vreo lege maghiara ceva umbra de dreptu nationale, acela se restalmacesce de maiestritile maioritati maghiare, cari abia representa o minoritate neinsemnata a poporului, totu dupa bunulu placu maghiaru si dupa elasticitatea legiloru, cari se distingu in tóta legislatiunea Europei cu particulele conditionale, cu sioveiturele: „déca“ si „pe catu se póte“, pentruca maioritatile magh. maiestrite inca se aiba mana libera cá si regimulu facia cu romanii, de a le concede numai cá din gratia si ce le dá cum da legea. Ma natur'a legeri acesteia e tocma atatu de negatória, incatu, dupa § 6 nici comunele, nici privatii romani n'au dreptu de a pretende, cá oficialii maghiari se le scrie si vorbéca in limb'a romana intielésa, ci „numai pe catu le e cu putentia“, apoi la maghiaru, vedemu, ca nemica nu e cu putentia, candu e vorba de romanu. —

Eca dara, ca ceea ce da d. e. § 2 cu „póte“ denéga § 6 cu „déca“; si ceea, la ce indreptatiese § 7, se incurca cu „déca si póte“ in § 8 asia, incatu, déca va vre maghiarulu, nu vomu mai audi nici dela oficialii juridictionali alta vorba decatu maghiarésca. Asia e DDLoru luptatori in dieta? —

Cum se numimu dara respingerea pretensiunei romanilor: pentru a se luá protocolu si in limb'a romana, decatu o anarchia privilegiata prin lege cu „déca“ si cu „póte“ le ei? Anarchia si éra anarchia privilegiata si cu mana libera! Deci, déca nu se va resturna acésta lege inlocuinduse cu una fipsata in termini categorici, cum se facu legile europene, si nemaiestriti, sub intregu orizontele Ungariei nu vomu mai poté resufa nici aeru curatu, decatu infectatu totu de gratia, de „déca“ si „póte“ maghiare!!! Viderint! —

Academí'a romana.

Necesitatea academiei la romani de
Simeone Barnuti.

(Urmare.)

„Onorati Ascultatori!

Acum fiinduca acestu adeveru nu se póte negá — ci cauta se lu recunósca totu omulu, pentruca altminte va fi detoriu se arate, ca in lumea asta domnesce pretotinde semplicitatea preste prudintia, stupedetatea preste capetele intriganti, si cei neinvetiati asupra invetiatiiloru, ce inse nu sta — asia dara intrebú: ce diferentia este intre natiunea ceea ce are universitate, si intre ceea ce n'are?

Diferinti'a 1) este, ca natiunea ceea ce are universitate e natiune luminata: cunósce midiu-locéle, care i suntu de lipsa cá se-si póta tiené vedi'a inaintea altoru natiuni, si merge inainte dimpreuna cu timpulu pe calea fericirei; din contra natiunea ceea ce n'are atari institute, este intunecata, pentruca sorele, carele aduce diu'a alba preste natiune, este universitatea, si la universitatile straine numai genii natiuniloru fara de universitate se potu tiené, fiinduca pentru aceste raritati nu este nici o greutate in lume; éra mediocritatile, cari facu cea mai mare parte a natiuniloru, nu se potu tiené, ci mergu sciopatandu, pana ce se afla la urma in locu de folosu cu timpulu perdutu. Si cum se nu fia intunecata natiunea aceea OO. AA.! care -si indupleca fiii cá se invetie in scólele elementari si gimnasiali intr'o limba, care la universitate nu ambla, si asia nu i prepara cá se se póta tiené la universitate, ba tocma cá se nu se póta tiené; séu o natiune care -si desnationa fiii din copilaria numai pentruca se póta invetiá óre candu la universitate straina lucrurile acele, care la universitatea acést'a firesce, ca nu le póte invetia altminte: o natiune care se baga la o strimtoria dilematica cá acést'a, si in locu se mérga pana in capetu pe calea cea drépta a limbei sale, se eschide pe sine insasi dela pliniuniunea culturei, pentruca voindu a-si cultivá fiii deplinu, nu le face scóle decatu pana la academia, si vrendu a i trece preste unu riu mare, le face punte numai pana la midiuoculu riului, si candu ajungu la capetulu puntei, i arunca in apa cá se invetie de odata si nuotulu, si se ésa la tiermure, fara se fia invetiatu a nuotá mai inainte séu numai prin balti? Credetime OO. AA.! ca o natiune cá acést'a nu -si cunósce chiamarea sa cum si o cunoscu natiunile luminate, nici nu -si vede calea, pentruca ea n'a avutu pe nimene nici odata cá se i o arate: asémenase orbului din nascere, a carui stare nu e mai pucinu durerósa pentru aceea, ca elu n'are nici idea despre lumina, ca de si nu scrie este lumin'a, are sentiementu de adeveru, si crede altoru ómeni care ii spunu, catu este de o mie de ori mai frumósa diu'a decatu noptea; o! si care orbu nu si-ar' dobandi lumin'a ochiloru candu ar' poté! O natiune, putendu-si o dobandi, de ce nu volesce?

Diferinti'a 2) este, ca natiunea ceea ce are universitati, e natiune tare, éra ceea ce n'are, e slaba; si acést'a vine de acolo de cauta se fia

asia, ca sciintia este putere, si natiunea cea ce are puterea acest'a uneste ap'a si foculu la un scopu si duce o suta de cara, catu de incarcate, asia catu nu fugu, ci sbora; din contra, natiunea cea intunecata nu póte uni nici 3 ómeni la unu scopu folositoriu statului si natiunei intregi, ci unulu trage intr'o parte, altulu intr'alt'a cá vitele neinvetiate, si pana atunci natiunea cea luminata sbora la pamentulu promisiunei unde curge lapte si miere si le apuca; éra cea intunecata remane inderetu ratecindu, si cade pe cale.

Diferinti'a 3) este, ca natiunea luminata si tare domesce preste cea intunecata si devere: cum? natiunea cea ce are universitati, cresce intr'ensele gubernatori si domnitori, mai antaiu pentru sine, adica pentru aperiarea vietii si pentru inmultirea puterei si a averei sale; apoi pentru natiunile cele ce n'au Institute de aceste, — cá fabricantele, si si artistulu celu avutu, care face panura si vestiminte, nu numai pentru sine, ci pentru unu tie-nutu; trage procentu bune dela o tíera intréga, de se face proprietariu de casa in Vien'a, séu de pamentu langa Dunare la Brail'a, strimtoréza pe ceilalti fabricanti si sartori mai seraci, si la urma-i face de lucra la elu pe diurnu.

Ci se mergemú mai incolo OO. AA. ! ca se audimu, ce striga celu de colo la multimea din impregiurulu lui. Elu dice: ca la ce se mai amblamu dupa academia si noi romani, candu putemu invetiá in cea ungrésca din Pest'a si Clusiu, si in cea sasésca din Sibiu; pana acum romani n'au mai avutu academii, si totu n'au peritu, si acum tocma nu e timpulu de a amblá dupa academii, pentruca cine se inca ce o fi! Ci en se ne uitamu mai deaprópe o cetatiani! ca a inveti'a in universitatea ungrésca din Pest'a si din Clusiu, si in cea sasésca din Sibiu, mai antaiu este economia fórté rea pentru romani, ca dau didactru, si facu spese la universitatele straine, care le ar'puté face mai cu inlesnire la universitatea loru, si asia acestu capitariu ar' cerculá in midiulocu si spre cultura loru; apoi romani ar' trai mai pe usioru la universitate nationale decatu la cele straine, si nu s'ar ingropá atate talente fericite pentru greutatea subsistintiei; pe langa acestea, déca e adeveratu dis'a nemtiésca „ca timpulu e banu“, si vorb'a mea, ca romani ar' invetiá mai usioru, mai multu si mai bine suptu purtarea de grigia a loru sei, decatu a strainiloru reci si a unoru neapropiati, si in limb'a loru decatu in limbi straine; se se socotésca in bani si timpulu perdutu, si daun'a care o suferé natiunea din cauza, ca fiii ei nu -si potu impartasi cum se cade cu connationalii loru nici cunosciintiele acele, care si le au castigatu in limbi straine cu o diligintia mai mare decatu rezultatulu ostentintiei loru celei necredute; mai incolo se se socotésca in bani, déca se póte, despre o parte valórea, care o ar' avé romani inaintea natiuniloru conlocuítorie, candu ar' avé si ei macaru unu institutu cá acest'a de educatiune, ér' despre alta parte umilirea natiunei nóstre, ca i cauta se fia totu in cod'a altoru natiuni, care cu limbele sale, cu invetiatiu, cu deregatorii, cu sciintiele, cu puterea artiloru, cu splendórea asiediaminteloru, si cu autoritatea loru domnescu preste ea cá preste o sierbitória prosta, care **nu mai** póte esi din nesciinti'a strabunésca pentru lips'a acestorustavereminte: mai puté-va dice cineva, considerandu unele cá aceste, de ce amblamu si noi romani dupa academia? Pentru aceea mai dicu inca odata, cumca intre natiunea cea ce are universitate, si cea ce n'are, este relatiunea, care este intre domnu si intre sierbulu seu: intr'acésta relatiune e si natiunea nóstra cu natiunile conlocuítorie, ca nici nu póte pasi pe calea culturéi alaturea cu acelesi pentru lips'a acestui institutu.

Academi'a inse nu este de lipsa numai din punctele desfasiurate mai susu — ma este de lipsa si pentru aceea, ca fara de conlucrarea ei nu potu face sporu nici celelalte institute nationale, precum suntu scólele comunali, elementari, gimnasiali si celelalte, mai alesu déca se va largi aul'a facultatii filosofice incatu se intre intr'ens'a unu politehnicu intregu, atunci academi'a -si intinde aripile sale preste totu campulu cunosciintieloru ómenesci, si cresce nu numai ideologi, ci si practici pentru tóte indigintiele societatii, luminéza cu radiéle sale cá dintr'unu centru tóte sciintiele, uda cá unu riu tóte gradinile celorlalte institute cá se infflorésca intr'ensele sciinti'a si se aduca fruptu; fara academia tóte scólele suntu orfane; ea le nutresce pe tóte, ea le aperi cá mam'a pre fiii sei, academi'a insufla anima invetiatoriloru si invetiaceiloru pretotinde cá se nu se urésca pe calea sciintiei, sub aripile ei se adapostescu societatile literarie, si de acolo -si tragu spiritulu vietii sale, dintr'ens'a esu barbatii natiu-

niloru, cari cu sciinti'a le facu onóre, cu virtutiele le aperi, cu intieptiunea le guberna pe calea fericirii, le ducu glori'a in tóta lumea, si numele la posteritate; pentru aceea si istori'a inca arata, ca nici o natiune **barbata**, din cate au fostu pana acum, nu s'a lasatu fara de atari institute: Grecii au redicatu academii nu numai in patri'a loru, ce si in Itali'a, si astadi le aflamu la tóte natiunile luminate; numai natiunea nóstra se nu simtia alta lipsa afara de lips'a besericeloru, si mai marii ei, numai lips'a teologiei? Ci cugetati, o romani! si veti aflá, ca de si nu potu fi ómenii mai inainte fara de beserica si fara de teologia: ma necesitatea unei academii cu atatu este mai neincungiurata pentru natiune, fiinduca natiunea este legata de lumea acést'a cu trupu cu sufletu cu totu (telluri adscripta est), éra persónele cele firesci nu suntu legate de viéti'a acést'a singura: pentru ele este alta viéti'a mai buna, si intru speranti'a acesteia -si alina durerile, si se mangaia; din contra, pentru natiune nu este alta viéti'a nicairi afara de lumea acést'a: pe natiune o a facutu natur'a cá se fia pe pamentu pana ce va sta pamentulu, fericita, séu nefericita, inse nu numai dupa cum i va fi data dela ursita, ma dupa cum -si va castiga ea de puterea sa o stare mai buna séu mai rea; ajunge, ca raiulu si iadulu natiunei este aici pre pamentu, si natiunea romana inca si-ar' pute face paradisu pe pamentulu séu, ca este bunu si frumosu, inse atunci s'ar cadé ca romani se-si unésca puterile la lucrurile aceste, care suntu de lipsa pentru toti.

Déca arde o strata intréga deminéti'a in órécare urbe din Americ'a, pe séra, in diu'a aceea, suntu facute éra tóte casele, si ómenii intra intr'ensele pe nópte cá si cum ar' fi fostu numai visu foculu de deminéti'a; o natiune ale carei institute de cultura i au arsu deodata cu cas'a inainte de o miie de ani, de ce nu se mai apuca cá se le rádice? Déca ne uitamu la institutele cultúrei altoru natiuni, putemu dice, ca lumea ast'a este paradisu adeveratu pentru ele: cum suntu regulate tierinele si campii loru, intru adeveru cá gradinile, unu paradisu! cum stralucescu de departe museele si academii loru cá nise palatie imperatesci! cum suntu aceste de infrumsetiate cu icónele eroiloru natiunei, cu statuele fundatoriloru loru, si ale barbatiloru cari si-au castigatu merite nemurítorie catra natiune cu sciinti'a si cu faptele loru! Numai tu se dormi cá mórtá, natiune descindetória dela diet nemurítorie? numai tu se ratecesci inca in intunereculu evului de midiulocu? Numai fiii tei se n'aba nici atatu onóre catra tine cá se-ti redice **macaru** unu institutu, care este in tocma necesariu pentru toti, nici ambitiune cá se plece odata si ei in numele teu pe calea cea gloriósa a culturéi, pe care mergu natiunile, cele ce mai ama binecuvéntarea luminei si a pazei, decatu blastemulu intunereculu si alu resbelului? Tigrii si leii se unescu; simiele cele mari, orangutanii, din desiérturile Africe, se ostescu regulatu asupra negriloru, si i alunga dela focurile loru; numai fiii tei se nu se póta insoei nici la scopulu celu mai demnu de secululu in care traimu, si de viitorulu care lu asteptamu; numai ei se se desminte unii pe altii cá se nu se apuce de nimica, dicundu: cine sci inca ce o fi! Ma ce va fi? aceea ce a mai fostu, si ce este si astadi la tóte natiunile, ai caroru patricii n'au amóre nici superbia nationale, suntu desbinati intre sine, si nu voru a se intielegere la nici unu scopu comune, pentruca nu suntu insuflati de spiritulu binelui publicu, traiescu pentru sine, si moru pentru sine.

— Multi suntu de acea nefericita parere, ca, déca junimea romana ar' invetiá facultatile mai inalte in limb'a sa nationala, atunci n'ar mai fi in stare de a mai invetiá inca si o alta limba, spre ecsemplu cea diplomatica a guberniului. Capacitatea junimei nóstre cu nemicu n'ar puté fi mai degradata si deonestata decatu cu latirea unei asemenea opiniuni. Unu studinte care nu ar' fi capace de asi mai castiga perfecta cunosciintia macaru a unei limbe vii pe lunga limb'a sa materna, nici ca ar' merita vreodata de a fi inaintatu la facultati academice, ci cá unu capu secu ar' fi de a se indrepta la invetiarea vreunéa din cele mai simple meserii. Lumea inse scie din mii de ecsemple, ca unu june, fia macar' numai o mediocritate de talente, in cursu de 12 ani ai claseloru normale si gimnasiale e in stare de a invetiá un'a si dóue limbi, indata ce acele i se voru propune, cá studiu ordinariu si nu numai cá unu studiu de recreatiune.

Limb'a latina e o limba mórtá si totusi in Ungari'a pana la 1830, pana si desbaterile parlamentare decurgea in aceea, pentruca ómenii sciintieloru si ai facultatiloru au fostu totudéun'a in stare a o invetiá pe deplinu, ér' dela masele poporulu n'a pretinsu-o nimenea.

Croatii suntu unu poporu din cele mai inflacarate pentru limb'a loru nationala, pe care si au pastrat'o nu numai pe ambonu si pe tribuna, ci si in desbaterile adunantieloru si in administratiune; acést'a inse n'a impededatu intru nemica pe barbatii fruntasi ai loru dela deplin'a cunosciintia a limbei latine si a celei germane. In Rusi'a cea mare, tóte sciintiele de susu pana diosu se propunu numai in limb'a nationala rusésca, totusi nu este nici unu rusu trecutú prin facultati, care se nu vorbéscá si se scrie limb'a germana si mai vertosu cea franca. In Serbi'a tóte trebile curgu serbesce, si totusi fruntasii natiunei avura timpu de a invetiá pré bine catu germanesce catu francesce. In Principate tóta legislatiunea si administratiunea decurge numai in limb'a romana, sciintiele atatu in clasele de diosu, catu si in facultati, se propunu numai romanesce si totusi in acelesi se afla celu pucinu atati insi, cari cunoscú limb'a elena, pe cati suntu la noi cunoscutorii limbei latine; ér' numerulu cunoscutoriloru de limb'a franca e mai mare decatu alu acelora dela noi, cari cunoscú limb'a germana, si acést'a numai din acea cauze, ca acolo limb'a franca se propune, cá studiu ordinariu, fara cá se aiba trebuintia de a se inaltia si la rangulu de limba esplicativa a sciintieloru.

Din aceste si alte ecsemple mai multe este invederatu, cumca temerea de a nu se puté invetiá inea o limba séu dóue pe lunga limb'a esplicatória a facultatiloru este desiértá si luata numai din ventu. —

Desteptate din somnu natiunea mea! éca sorele e susu, si-ti luminéza de pe tronulu augustu simului Domnitoriu cá se vedi unde suntu petrile cele mai bune, si pinii cei mai drepti in munte; éca si petrile insesi te chiama cá se le dai o forma mai frumoasa decatu acést'a, care le au dat'o orb'a intemplantu; si de ce se nu póta ciopli si man'a romanulu candu i vedemu pe barbari, ca facu lucruri mai mari decatu romane? Desteptate dar', o natiune amata! desteptate odata de-ti fa casa, cá se nu te mai apuce pe afara alta érna, ca va fi pote **mai grea**, si nu vei pute suferi; aprinde-ti farulu sciintieloru pana ce nu se lasa noptea preste oceanu, ca vá fi pote mai infricosiata, si nu vei puté scapá. Nu uitá ca natiunile se fericescu cu sciinti'a, fiindca sciinti'a e putere, si scii, ca decandu é lumea, totdeauna a domni celu mai tare preste celu mai slabu, cumu dicea germanii lni Tacitus: Iura nostra in viribus nostris! Disi. —

Iubita junime romana! Cá unu devotamentu catra mai fericitulu viitoriu alu natiunei romane si alu marelui acestu barbatu alu natiunei, faceti roguve, cá divinele cuvinte ale fericitulu Simeone Barnutiú, se se depredice in lun'a lui Maiu pe tóte locurile, cá se prinda radecina in totu sufletulu romanu, si se créscá din elu catu mai curundu unu cedru de solidaria resolutiune spre a ni se impliní strigatóri'a acésta necesitate fara a mai amana! — Red.

Blaslu 14 Aprile. Multe „bazonii“ mai tiparescu ómenii prin diuaria!

Asia spre ecs. unu diuariu din Clusiu scrie in septemanele trecute: ca inteligenti'a romana face opusetiune in contra legiloru aduse in diet'a pestana si a starei presentu, pentruca aceea este prea liberale pentru dens'a.

O! O seracu liberalismu ungrésca! Candu te voru intielege si ungruii, si candu vei ajunge cá si ei se voiésca a te pune in viéti'a? — Dar' óre ce voiésca acesti publicisti maghiari, unde voru se o scotia cu staruinti'a loru cerbicosá de a duce in ratecirea pre cetitorii sei?

„M. Polgár“ a luatú notitia de cele ce i amu disu in corespondenti'a precedente si a recunoscutu, cumca in causele nationale si densulu sufla totu intr'unu bucinu cu alalte diuaria maghiare si maghiarone, — despre care lucru e bine se luamu notitia si noi; ca diuariulu acest'a multu se lauda cu liberalismulu seu, de si elu in fondu (dupa recunoscerea sa propria) in caus'a cea mai vitale, in caus'a, dela a carei justa deslegare depinde intregu venitorulu patriei, este unu asupritoriu si nedreptatoriu incapetinatú.

Dela diuaria, cari suntu pentru partite si déca voru se tráiesca cauta se se intocmésca fiacare dupa opiniunea publiculu seu, — se trecemu la barbatii dela regimu, la domni ministri, cari suntu pentru toti locuitorii tieriei, fara cautare la partita, limba, confesiune séu alte diferintie.

Se vedemu dara domni ministri suntu mai drepti, decatu diuariale.

Vomu luá pre unulu si inca pre acél'a, carele

este mai liberale între toți ministrii din Pest'a (deca ne uităm numai la vorbe). Vom lua pre d. br. Eötvös.

Dsa în ședința dietei pestane dela 24 Martiu a disu între altele, cumca pentru aceea are asia multi oficiali, — între cari unii superflui, — pentru ca i a cautatu se considere variele confesiuni și nationalități.

Dupa acesta descoperire a dlui ministru E. ar' asteptă omulu, că celu pucinu la ministeriulu de cultu, intru a carui frunte stă d. E., se fia reprezentati și romanii dupa una proporțiune drépta. Si lucrulu stă cu totulu altminte. Intre multele dieci de impiegati ai acestui ministeriu abia vei afla doi romani!

Asia este vorb'a, și asia este fapt'a, chiaru și la d. br. Eötvös!

Alte ore cari fapte ale acestui d. ministru, cari se repórta la beserie'a gr. catolica de Alb'a Iulia, chiaru acum se ventura prin diuaria. Aici se astepta cu multa încordare solutiunea cestiunei nostre besericesci, din care regimulu sémana, cumca ar' voi se face materia de perturbarea animelor. —

La drumulu de feru au inceputu a lucrá, inse nu în continuu, ci intreruptu; ca nu pre totu loculu este fipsata lini'a. Aici lucra la valu, cara talpari, sine etc. Inse timpulu fú tare nefavoritioriu, ca dela 20 Octobre numai 2—3 septemani amu fostu fara ploia si tina. De aici incolu noroiu si éra noroiu, catu carale se inglodau si în strat'a principale a Blasiului; ma ce este mai multu unulu dintre oficialii comitatului si-a vediu trasur'a restornanduse în restoc'a cea afundu a stratei aceleia! În septeman'a trecuta se mai îndreptase în catuva; inse în 12 ér' incepú a plouá si mai tiene si acum. — Fenulu nu se capeta nici cu pretiuri enorme. — Cucuruzulu se vende cu 56—70 cr. — Graulu curatu la 1 fl. 60 cr. — u.

Pest'a 1 Aprile 1870.

(Continuare).

Séu ce cugeti dta tenerule, ca afara de dta si inca înainte de dta nu va fi cugetatu nime la teatru romanesc? Se fia siguru, ca destui voru fi cugetatu, inse si voru fi trasu socotél'a si voru fi venitu la convingere, ca „nu se póte!“ dara dta ai fostu celu d'antai care, ajutatu de întieptiunea -ti cea nemarginita, ai avutu curagiu a crede în posibilitatea grabnicei infintiari a unui teatru romanesc (vedi Nr. 29 și 30 ai „Familiei“ din an. 1869 și Nr. 3 și 12 din a. c.).

Tenerulu b. se vede a fi luat de insulta personale si aceea, ca amu scrisu, ca „materi'a de conversare între tenerii romani, si de scriere în foile redigate éra de teneri romani, a fostu teatruulu.“

Marțurisescu, ca nu -mi ajunge întieptiunea pana acolo se potu pricepe ce póte se fia în vorbele aceste vatamatoriu séu insultatoriu? A fi teneru dóra nu e rusine, a fi numitu prin cineva teneru ér' nu póte fi insultatoriu, (mai alesu întimpurile nostre (în Pest'a) candu a fi teneru însemnéza totu atat'a catu a fi independintel) apoi dóra nu va negá tenerulu b., ca elu cu tenerii sei a conversatu despre teatru, nici ca redactorii folioru în cari s'a scrisu despre teatru suntu toti teneri și ca toti aceia, cari în foile redactoriloru teneri au scrisu despre teatru inca suntu toti teneri; ca la provocarea autorului ideei teatruului nat. din Nr. 30 alu „Fam.“ an. tr. nici unu barbatu, pardonu! nici unu betranu nu a respunsu! Pentru ce nu sciu, póte ca nu s'au tienatu tari destulu a putea infrange argumintele cele puternice aduse de catra autorulu ideei teatr. nat., — cum dicu nu sciu. (Pentru ce nu a respunsu corespundintele betranu alu „Gazetei“ -si va luá libertate a spune mai la la vale!) — Asia dara totu numai teneri au desbatutu materi'a teatruului, proprie s'au grabitu cu tóta supunerea a secundá întieptiunei autorului. Te asi rogá tenerule b. se nu ieai (de nou) de insulta, ca i numescu teneri pre cei cari au desbatutu în foile (teneri) ide'a teatruului nationalu, pentru ca eu acést'a expresiune o amu imprumutatu din „Familia“ vedi inca una data Nr. 3 alu „Familiei“ a. c. unde se scrie, ca: „capacitati tenere însemnate au spusu cate o vorba (ipsissima verba „Familiei“) în privinti'a teatruului!“ Ho! ho! betranule întieptel! nu merge asia, va dice tenerulu b. quod licet — ovi, non licet — ovi! séu va dice: „de totu alt'a e candu unu teneru numescu pre teneri, teneri, si alt'a candu unu betranu face acést'a“; séu ca: alt'a e candu numescu pre teneri „capacitati însemnate“, atunci poti spune, ca suntu teneri, ca aceea e spre laud'a lor; dara candu vrei se le spunu, ca nu esti de parerea lor

ori se le arati, ca nu se pricepu la careva lucru, atunci nu e ertatu nici chiaru teneriloru, cu atatu mai pucinu servililoru betrani ai numi teneri! — ca acést'a e vatamare!

Mi pare reu, dar' eu de si recunosc, ca acei teneri, cari au scrisu despre teatru suntu teneri cu talente frumóse si cu zelu nationalu, demnu de tóta laud'a, inse de capacitati însemnate nici chiaru în caus'a teatruului nu i póte recunóse, si credu ca nici ei (pre tenerulu b. nu lu întieptu între ei) nu voru fi asia de ambitiosi cá se se tiená de capacitati însemnate! séu infalibili!

Asia eu, dragulu meu teneru! despre teatru totu numai parerile teneriloru le-amu auditu séu cetitu, se fia scrisu oeva despre teatruulu nationalu si foile redigate de barbati (pardonu! betrani) nu mi aducu aminte. Intieptu foile rom. dincóce de Carpati.

Déca scii dta tenerule, ai bunetate si -mi facunoscutu pre óre-si-careva cale si intr'unu tonu de gentleman (în „Fam.“ amu cetitu expresiunea acést'a), cari înainte de conferinti'a din 28 Febr. a scrisu despre teatru nat. cá se me îndreptu, de cumva nu e inca tardiu.

Nu cumva a alunecatu tenerulu b. a crede, ca eu prin aceea amu vroitu a detrage ideei teatruului nat., ca amu aratatu, ca numai tenerii s'au ocupatu cu aceea idea. Ferit'a Ddieu! Ide'a în sene e sublime — cá dorint'a — dara încercarea a o realizá fara a perde unu minutu — e absurda séu celu pucinu neoportuna si acést'a o amu aratatu cu arguminte, pre cari tenerulu b. le-a cetitu dar' nu le-a vediu. Se me întiepti bine tenerule b., eu totu pre terenulu acél'a stau pre care s'a pusu autorulu ideei teatruului nat. în Nr. 30 alu „Familiei“ an. tr. si alu scrisórai invitatória la conferinti'a din 28 Febr. a. c., unde totu de „grabnic'a realizare“ si de minutu perdutu si de „scurtu timpu“ e vorb'a.

În aceea dara, ce amu scrisu eu despre naseerea ideei infintiari unui teatru nat. și ca ide'a aceea s'a desbatutu între teneri, numai acela póte afla insulte, care e dedatu a totu insultá numai si a disprețiu; precuma și numai acela a potutu se dica, ca eu acele le amu adusu înainte cá arguminte și nu le privóseu cá una simpla enarare a lucrului, care s'a vediu a nu fi în stare de a refrange adeveratele arguminte aduse în corespundint'a din 2 Martiu si citate de insasi tenerulu prelegatoriu în Nr. 22 alu „Feder.“, în contra infintiari teatruului nat.

„Frenetic“? expresiunea acést'a inca te-a pututu insultá domnule profesor! Me miru! Dta cá publicistu mare ce esti, si care asia multu ai cetitu si mai citesci cum te ai potutu scandalisá în aceea expresiune? Dta ai trebuitu se citesci diurnale si de cele de dincóce de Carpati, în acele totu aplause frenetic'e vei fi potutu ceti — nu la ide'a dtale — ci în casuri în cari noi dincóce amu fi aplaudatu entusiastic'e, prin urmare expresiunea freneticu nu póte fi nici decatu insultatória, nici chiaru în modulu, în care o amu întrebuințatu eu, vroindú numai a aratá, ca aplausele acele au fostu mai multu cá entusiastic'e, au fostu frenetic'e.

Apoi déca -mi aducu biaz aminte, mi se pare, ca si în „Familia“ amu vediu aceea expresiune întrebuințata. Séu póte mi-ai luat-o în nume de reu, si ce scriu ca mie nu -mi place aceea expresiune? — N'amu ce se facu, gusturile suntu diferite! si eu nu sum datoriu se me întocmescu dupa gustulu dtale.

Ori dóra te ai aflatu insultatu prin aceea, ca eu asi dorí mai multu decatu dta pentru poporul nostru? ca asi dorí se se faca si domni mari din elu? —

Déca esti publicistu romanu ar' trebú se scii, ca în Ardélu candu dice cineva, ca vrea se faca din fiulu seu consiliariesiu (Konziarijens) nu consiliariesiu cum scrii dta; însemnéza atat'a: ca vrea se faca domnu mare din elu, ai gresitu dara de totu candu ai cugetatu, ca mie mi-au fostu în minte consiliariesii dtale! si ca asi fi tientitu la acestia, pre credint'a mea nu! déca nu vei avea în contra, se potu avea si eu o credint'a! ci amu aieptatu, ca se se faca domni, fia apoi aceea diurnalisti, poeti, consiliariesi, advocati ori deputati totu atat'a — numai se se faca si domni se nu mai remane totu opincari!

Ca amu scrisu, ca me îndoiescu despre potint'a infintiari unui teatru nationalu în timpulu de facia si prin urmare ca voi fi silitu a-mi trage totu succursulu dela aceea întreprindere — se vede, ca inca te a insultatu, pentru ca citezi din cuventu în cuventu acelu pasu alu corespundintei mele! Cu ce dreptu si cu ce ratiune te ai potutu afla insultatu nu sciu! Pentru ca 1) în prelegerile

dtale în Nr. 22 alu „Feder.“ pag. 2 col. I sirulu 21 și 22 singuru dici (acuma), ca în 30—40 de ani se póte, ca teatruulu va fi infintiatu, asia dara nu în timpulu de facia. 2) Dta nu poti dispune despre pung'a nimenui, éra eu nu amu disu, ca pentru aceea nu se va puté realizá ide'a, pentru ca eu -mi voi trage totu succursulu dela aceea întreprindere, pentruca eu amu fostu convinsu, ca nici cu succursulu meu nu se va puté realizá! Altfeliu trebuie se-ti spunu si acuma — ori -ti va placé ori ba, ca si atunci candu dta ori altii ati putea aduce lucru la atat'a catu realizarea infintiari teatruului nationalu numai dela succursulu meu ar' aterná, póte nici atunci nu -mi asiú dá succursulu — pucinu ce asiú puté — déca pana atunci nu amu avé nici **scóli de agricultura, nici academia**, nici clase de cetatieni, cari se póta sustiené teatruulu! — inse pentru aceea totu credu eu, ca voi fi vrednicu se traiescu, de si în Nr. 7 alu „Familiei“ unu poetu în ecstasulu seu canta, ca: „aceia cari nu-su gat'a a jertfi si unic'a comóra pentru teatru, nu-su vrednici a traii“; altfelu me temu, ca nu ar' fi de ajunsu toti romanii dincóce de Carpati cá se imple timpulu Thaliei romane, déca acela, care nu -si va dá unic'a comóra va trebú se péra! — (Va uriná.)

Cronica esterna.

Tarinu 5 Aprile (cor.).

(Agitatiuni republicane si jesuitice. — Ananema Papei. — Apatia romanilor. — Caus'a ei.)

Itali'a e în préd'a unoru nóue agitatiuni. De o parte republicanismulu și progresulu, de alt'a jesuitismulu și întunereculu. Nu numai unii esaltati, ci poporul, chiaru ocstirea e petrunsa de spiritulu republicanu. Se facura încercari revolutiunarie în mai multe cetati.

Pre eandú republicanii dicu, ca combatu pentru adeverat'a libertate, pentru adeveratulu progresu, pre atunci conciliulu din Rom'a condamna progresulu și ratiunea. Celea 18 canóne suntu o anatema în contra civilizatiunei.

Nu e Itali'a singura, care se agita. Agitatiunea e generala. Populii se misca, lucra, se întarescu, numai romanii dormu. Care e caus'a acestei apatie condamnabile!

Acéca, ca consciint'a propriei detorint'e a slábitu, fiacár'a romanismulu e aprópe a se stinge; fiacare se arata atatu de preocupatu de sene, de propriile interese, incatu nu mai afla timpulu a se ocupá de interesele nationale.

Momentele suntu supreme. La o parte dara inertia. Viitoriulu romanismulu se fia în calmea tuturoru cugetelor nostre. Suntamu destulu de tari: se punemu man'a pe anima si vomu simti, cum bate de fórt'e; se voimu si ne vomu poté implini tóte necesitatile urgente.

Ne mandrimu cu strabunii nostri, ne aducemu aminte de glori'a lor, dar' nu ne gandimu la aceea, cá glori'a și moartea loru acusa debelet'a nostr'a. Pre candu noi invocamu marile loru umbre, inimicii nostri profanéza mormentele loru.

Inspirandu-ne de gloriele trecutului si de eroicele si generósele aspiratiuni ale martirilorn nostri se mergemu înainte parura inainta. Strabunii nostri ne lasara unu drapelu, acela alu romanismulu. Se ne grupamu eub elu si se lu sustienem cu demnitate si nemeclatu. Ce însemnéza celea trei coloru unite ale romanilor? — „Prin credint'a si lumina la libertate.“

E dorerosu, ca o parte din romani nu aciú decatu a serví, e si mai dorerosu, ca multi decadiura asia de tare, incatu nu mai sciu nici chiaru a inrosi.

Se ne unimu dara, se punemu umeru la umeru, se stamu toti pentru unulu, si unulu pentru toti, atunci vomu poté infruntá ori ce tempestati, atunci vomu triumfá în prosperare! — D.

— Bugetulu Angliei pe 1870 are venitu de 71,450.000 pónzi sterlingu; ér'spesele 67,113.000, unu activu de 4,337.000. În anul trecut se facuse economie în bugetu de 2,468.000. Unde suntu economii Austriei si ai Romaniei?!

— Principele de Muntenegru primi dela Rusi'a unu ordinu mare si Austri'a vrea se i dè marea cruce a ordinului Leopoldinu. Pentru ce? Nu se scie. — Se scrie inse, ca princ. Nicolau, lasandu locotenentu în capulu regimulu pe senatorulu Petru Vucovicu, e gat'a a se pune în fruntea armatei, pentru cá se-si recastige Scutari, resiedinti'a vechia a Muntenegruului. —

— Lopez presiedintele republicei din Ame-

ric'a medinale Paraguaya, dupa unu resbelu indelungatu fù surprinsu de gen. de cavaleria brasilianu Camara, si nevrendu a se predá fù si omoritu. Ceilalti generali si oficiari ai lui, consangeni si famili'a lui suntu prinsi. Camara e numitu vicomte de Pelotas. —

Mai nou. Tel. Vien'a 25 Apr. „Wiener Ztg.“ publica amnestia de presa pentru Cislaitani'a. — Napoleon emise una proclamatiune catra franci, provocandui, cá la plebiscitu se dè votu afirmativu, pentrucá succesiunea pe tronu a fiului seu se se usiureze si una noua ordine se se consolideze. — Democratii publicara altu manif. cá se voteze cu ba, ori nici decatu. —

„H. Z.“ din Pest'a 22 Aprile. Provincializarea confiniului militariu s'a sistatu, pana candu se va primi de catra ambele diete.

Proiectulu de lege pentru nationalitati alu fractiunei romane din dieta stipuléza egalea indreptatire a celoru siese nationalitati istorice in legislatiune, universitate, precum si domnirea limbei majoritatii in comitate. — Credeulu politicu alu clubului nationale din Pest'a, onóre lui! e solidariu cu alu inteligentii romane din Transilvani'a si Ungari'a.

Clubulu romaniloru teneri din Aradu -si exprimara bucuri'a prin telegramu pentru absolvarea d. Porutiu de procesulu de presa in Tirnavi'a.

Tóta inteligenti'a romana din com. Aradului e conchiamata la una conferintia pe 27 Aprile la Aradu 4 ore in caus'a momentósa nationale de catra fruntasii inteligenti.

Intr'o conferintia tienuta in Temisiór'a in caus'a atacului intemplatu intre „Feder.“ si d. Babesiu, pentru propunerea facuta in clubulu dep. nationali in Pest'a in privinci'a pensionarei honvediloru, inteligenti'a -si formulá opiniunea sa despre incidentulu acestu neplacutu, dechiarandu-si in „Feder.“ increderea in respectivii barbati Babesiu-Mocionesci si clubulu dep. nationali, punendu redactorelui „Fed.“ unele intrebari de calibru greu, cu devotamentu catra clubulu dep. nationali. D. R. Porutiu distinge intre fapte si persóne, ér' in caus'a clubului, fiinduca cele scrise n'au fostu combatute de nimene, ér' clubulu decisese se nu raspunda, dice, ca acesta e cuventulu ultimu in acésta afacere. Ne bucuramu, vedindu, ca inclina catra disparere acésta diferintia, ce ne mahnise pre multu. —

In 23 ardiendu fabrica de spiritu in Bud'a -si perdura viétia 15 insi. —

Varietati.

† **Alecsandru Dobrea**, episcopu gr. cat. din Lugosiu, se fi repausatu?! —

† **Mari'a Aldea** nasc. Manu cá socia in numele seu si alu copiiloru sei: Daniele Aldea si soci'a Laur'a Jakob, cu copii; Laur'a, Ioane si Daniele; Mari'a Aldea marit. Demianu, cu copii: Iren'a, Aureliu si Otto; An'a Aldea veduva remasa de Dimitriu Szabó, cu copii: Ioane, Dimitriu, Iren'a si An'a; Susan'a Aldea marit. Csatt, cu copii: Corneli'a, Aureli'a si Georgiu; Mihaile Aldea si soci'a Carolin'a Gergely, cu copii: Aureliu si Ioane; si Dionisiu Aldea, inca minorenu, — precum si in numele mai multoru rudeni si amici cu anim'a plina de intristare si durere face cunoscutu, ca bunulu, diligintele neobositulu si de toti stimatulu cive, adeveratulu tata, socru si mosiu

Ioane Aldea,

maiestru de templaria, dupa unu morbu scurtu, si fiindu impartasitu cu santele taine, in etate de 66 ani si alu 39-lea anu a unei casatorii fericite, a repausatu in Domnulu in 13 Aprile st. n. la 2 ore demaneti'a.

Osamentele lui se voru binecuventá si asedia in 15 a l. c. la 2 ore d. m. dela cas'a sa Nr. 1095 din strat'a St. Georgiului in cemeteriulu gr. cat. Fia'i tierin'a usióra! — Tergulu Muresiului in 13 Aprile 1870. —

Multiamita publica!

Subserisii prin acést'a vinu a si aduce adunca multiamita dlui confrate si colega A. M. . . , carele cunoscundune starea, lipsele si necesurile, cu cari avem de a ne luptá, cá se ne potemu sustiené pre carier'a iuceputa, cu ocaziunea convenirei OO. DD. preuti la sinodu in Turd'a, pentru alegerea de deputatu eparchialu, la carele luá din intemplare si domni'a sa parte, — si convinsu despre maranimitatea OO. DD. parenti, nici nu se au insielatu in propusulu si asteptarea sa, ca-ce éta! ne surprinse cu una subventiune din partea urmatoriloru OO. DD. „preuti romani“:

S. P. Moldovanu 2 fl., N. Nicolau Fodoreanu 2 fl., Basiliu Moldovanu 2 fl., Lazaru Masimu 1 fl., Ioane Morcanu 50 cr., Nicolau Piticu 50 cr., Teodoru Plesiu 20 cr., Gregoriu Papu 30 cr., Mihailu Ciora 30 cr., Iacobu Germanu 50 cr., Stefanu Dembianu 50 cr., Ioane Rusdea 20 cr., Sofrouiu Munteanu 20 cr., Simeonu Teglarin 30 cr., Georgiu Teutianu 50 cr., Ioane Tarca 40 cr., Nicolau Chisiu 1 fl., Gregorie Tarea 1 fl., Ioane Fodoreanu 1 fl., Ioane Danciu 1 fl., Basiliu Paulu 1 fl., Vasiliu Sabau 1 fl., Ioane Balogu 1 fl. Sum'a totala 18 fl. 40 cr.

Pentru care sacrificiu marinosu, aducundu prin acést'a prea onor. domni colectanti cea mai adunca a nóstra multiamita, suntemu alu onoratu domnielorulu sale totudéun'a recunoscutori.

Clusiu 8 Aprile 1870.

Iuliu C. Vladutiu Validu, juristu in an. III si Vasiliu Grozavu, juristu in an. I.

— (Contra procesu.) Publiculu romanu -si va aduce aminte, cumca mai anu la alegerea de deputati dietali in comitatulu Clusiuului, preotii romani din Jucuri, Vasiliu Popescu si Nicolau Cosma au fostu arestati prin unu jude procesuale, din cauza, ca informara poporulu despre conclusele inteligentiei romane adunate la Mercurea, de unde apoi respectivului jude proc. nui succese a duce pe romani nici legati la alegere. Dupa cum suntemu incunoscintiati tribunalulu comitatului din Clusiu in urm'a arestare, ba chiaru la cererea preutiloru maltratati, a facutu investigatiune penale, — éra acuma a adusu asupra preotului Vasiliu Popescu si decretu de acusa pentru delictulu de agitatie (bujtogatás). Suntemu curiosi a sci ce finitu va se aiba si acestu procesu nationale? —

— **Statisticu.** Resultatulu conscriptiunei din an. 1869 a poporului, vedemu, ca in provinciele cislaitane inca incepe a esi oficialu la lumina. Asia Vien'a numera: 622.000 locuitori; a crescutu dar' dela conscriptiunea din 1857 cu 145.865.

Numerulu sufetelorulu in celealalte capitali din provincie:

	1857	1869	crescutu cu
Lintiu	27.628	30.519	2.891.
Salisburgu	17.253	19.325	2.072.
Gratiu	63.176	80.732	17.556.
Klagenfurtu	13.479	15.200	1.721.
Laibach	20.747	23.032	2.285.
Triestu	104.707	120.050	15.443.
Innsbruck	14.224	16.810	2.586.
Prag'a	142.588	157.275	14.687.
Brünn	58.809	73.464	16.655.
Tropavi'a	13.861	17.134	3.273.
Lemberg	70.384	87.105	16.721.
Cernatiu	26.345	34.000	7.655.

Dintre tóte capitalele provinciiloru cislaitane cifra crescamentulu relativu e mai mare in Cernauti; semnu, ca jidanii se imultiescu mai infricosiatu. In Vien'a a crescutu populatiunea cu 30,63 proc. in Cernauti cu 29,05%.

— Seycek, profetu de timpu scriea, ca primavéra anululu acestuia va avé multe dile si nopti geróse cu viscolu si ninsóre. In 11 si 15 Aprile va fi ninsóre apatósa. Cele 5 dile din finea lui Aprile voru fi senine, inse cu ventu ghiatiosu. Noptile senine inse fórté friguróse. Maiulu va fi plinu de ploie reci, cu pucinu seninu. Iuniu, versari de plóia cu tempestati, tunete, fulgere si arsitia de sóre, grandina mica, inse nestrictiósá inca va cadé, sererisiu manosu, pometu multu, érba imbuibata. Pana acum i se adevérá predicerea, ca-ce in Brasiovu ninge si acum, cá asta érna, si nici semne de primavéra in 22 Aprile. —

— Semenati grau de Australi'a! pentruca aduce de dóue ori mai multe grauntie, decatu graulu nostru si greutatea lui e inca cu multu mai mare. Cu calitatea si cuantitatea fainei nu sta indereptulu graului nostru. Unu economu din Iaurinu

(Raab in Ungari'a), cu numele Alecsandru de Ne-decki produce astfelu de grau cu celu mai mare profitu. Elu primise dela unu amicu in 1862 pu-cine grauntie de grau din Australi'a, care in espusetiunea din Londonu 1862 capatase primul premiu, medalia de auru, si semenandulu mereu tómn'a in toti anii, de atunci încóce, acum are cuantitate destula de a si vinde si se bucura de prob'a, ce o facu cu atatu succesu. —

— Avisu. Subscribulu avendu a-si rafuí socotelele cu tipografulu, róga pe toti acei dni prenumeranti, cari au primitu opuscululu: „Amoru si si Patria“ si n'au solvitu inca, se binevoiesca a grabí cu tramitarea baniloru. Scrisorile se voru adresá subscribulu in Turinu poste restante. I. C. Dragescu.

Reuniunea romanésca gimnastica, la comun'a dorintia, da in Duminec'a Tómei in sal'a gimnasiului romanu una

Representatiune teatrale

cu piesele: „Creditorii“ de V. Alesandri si opereta „Fermeculu amorului“ de A. Müller, tradusa de Dr. Popu.

Bilete de intrare se afla la d. Demeter zarafu, d. M. & L. László, si in librari'a d. H. Zeidner. Comitétulu Reun. gimn.

Profesorulu Dr. L. Eckardt

a tienutu una prelegere despre Dr. Luther si Loyola si adi in 27 Aprile va tiené despre Napoleonu si Washington.

Bilete se afla la loculu cunoscutu. —

Ecsarendare.

Sticlari'a (glajaria) din Kászón cu tóte apertientiele si cu dreptulu de folosirea apei din fontan'a minerale de acolo, séu si fara aceea e de datu cu arenda pe 3 ani succesivi. Informatiune mai de aprópe se capeta prin scrisori dela d. jude reg. Ludovicu de Balási in Kászón-Impér, posta ultima in Kászón-Ujfalu. g. 1—3

Se afla la

A. Reichard et Comp.

in Vien'a Elisabethstrasse 6, in Pest'a Deakplatz 3, in Prag'a Brenntegasse 46, in Triestu Via Ponte rosso 3, in Clusiu Alte Burg 213, in Lemberg Wallgasse 288, in Carlsbad Mühlbadgasse 480,

BIBLI'A,

séu

sant'a scriptura a testamentului vechiu si nou,

in limb'a germana, maghiara, boema, polóna, italiana, romana, slovena, evreica, gréca, angla, franca, turcósca, chinesa si in multe alte limbe dupa catalogu, care se dà gratis.

Comandari in pretiu de 5 fl. v. a. se ecsecuta gratis si francate. 5—12

A. Schwarze et Bartha,

platt'a Nr. 16,

recomenda cumparatoriloru (musteriiloru) sei si onoratulu publicu

materie de primavéra

de cele mai nóue din laintru si din tieri straine, intr'o cuantitate avuta, pe alesu, cu pretiurile cele mai moderate.

Pentru pregatirea si efectuarea solida si curanda a totu felulu de vesmente de specialitate croitoriei se va purta, cá si pana acuma, cea mai mare grigia. 6—6

CURSURILE

la bursa in 27 Aprile 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 86	cr. v. a.
Augsburg	—	—	120 „ 50	„ „

Redactoru respundietoru

IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

IOANE GÖTT si fiu HENRICU.